

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 5 päivänä marraskuuta 2018

846/2018

Maa- ja metsätalousministeriön asetus maatalouden investointien hyväksyttävistä yksikkökustannuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 7 §:n 4 momentin ja 13 §:n 4 momentin, sellaisina kuin niistä on 7 §:n 4 momentti laissa 1187/2014, porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 12 §:n 4 momentin, maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) 10 §:n 4 momentin, sellaisena kuin se on laissa 1479/2007, ja kolttalain (253/1995) 19 §:n 1 momentin, sellaisena kuin se on laissa 1677/2015, nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan myönnettäessä investointitukea investointeihin maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011), maaseutuelinkeinojen rahoituslain (329/1999) sekä kolttalain (253/1995) mukaisesti.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *hyväksyttävällä kustannuksella* enimmäiskustannusta, jota käytetään perusteena investointitukea määrittäessä;
- 2) *hyväksyttävällä yksikkökustannuksella* rakennuksen, rakennelman tai rakenteen tila- tai toimintoyksikköä tai laitetta kohti vahvistettua enimmäiskustannusta;
- 3) *kustannusarviolla* rakentamisessa yleisesti käytettävän nimikkeistön mukaisesti rakennusosittain laadittua kustannusarviota;
- 4) *rakennuksen huonealalla*, tuotantotoiminnan vaatimien huonealojen, liikenne- ja käytävätilojen sekä tilaan kuuluvien ei-kantavien seinien rakennusosa-alojen summaa.

3 §

Rakentamis- ja laiteinvestoinnin hyväksyttävät kustannukset

Rakentamis- ja laiteinvestoinnin hyväksyttävinä kustannuksina käytettävät yksikkökustannukset määritetään tämän asetuksen liitteessä.

Silloin kun yksikkökustannus on annettu, hyväksyttävinä enimmäiskustannuksina käytetään yksikkökustannusten ja tässä asetuksessa tarkoitettujen korotusten summaa.

Eläintilan, siihen liittyvän yhteistoimintatilan ja rehunkäsittelytilan enimmäiskustannus määräytyy liitteen kohdan 1.2. tilakohtaisen enimmäisyksikkökustannuksen ja liitteen

kohdan 1.1. mitoituksen mukaisesti lisätynä tässä asetuksessa tarkoitetuilla korotuksilla. Eläintilojen laitteiden yksikkökustannukset ovat liitteen kohdassa 1.3.

Muiden tilojen, rakennelmien ja laitteistojen enimmäiskustannukset määräytyvät liitteen kohdan 1.2. ja 1.3. yksikkökustannusten perusteella lisätynä tässä asetuksessa tarkoitetuilla korotuksilla.

4 §

Rakentamisinvestoinnin yksikkökustannukset

Tuotantotilojen yksikköhinnat sisältävät parret, karsinat, häkit, juottojärjestelmät, lannanpoistojärjestelmät ja vastaavat kiinteästi asennettavat kalusteet ja järjestelmät sekä toiminnassa tarvittavat talotekniset järjestelmät. Tuotantotilojen yksikköhintoihin eivät sisälly liitteen kohdassa 1.3. erikseen hinnoitellut laitteistot eivätkä siirreltävät ja irtaimena käytettävät kalusteet ja järjestelmät.

Yksikkökustannukset sisältävät rakennussuunnittelukustannukset, kuten arkkitehtuuri-, rakenne- ja muun tarpeellisen erikoissuunnittelun sekä pääsuunnittelijan ja vastaavan työnjohtajan työstä aiheutuvat kustannukset.

5 §

Kustannusarvion ja rakennusselostuksen laatiminen

Rakentamisinvestointia koskevan kustannusarvion ja rakennusselostuksen on oltava rakennussuunnittelijan tai muun rakentamistalouteen riittävästi perehtyneen rakennusalan asiantuntijan laatima.

Kustannusarvio ja rakennusselostus on laadittava maatalouden rakennetuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (240/2015) 23 §:ssä tarkoitetun rakennussuunnitelman ja 24 §:ssä tarkoitetun salaojitussuunnitelman tietojen perusteella. Kustannusarvio ja rakennusselostus on laadittava rakennusosakohtaisesti rakentamisessa yleisesti käytettävän nimikkeistön mukaisesti.

Kustannusarvion ja rakennusselostuksen tulee sisältää kaikki rakennukselle suunnitellun toiminnan kannalta välttämättömät toimintainvestoinnit ja tekniset järjestelmät. Pääpiirustuksissa ja kustannusarviossa tulee esittää hyväksyttävien yksikkökustannusten määrittämisessä käytettävät laskentayksiköt. Tuotannon volyyymiä kuvaavat tunnusluvut, kuten eläinmäärät ja laajuustiedot on esitettävä liitteen tunnuslukujen mukaisesti.

Mikäli rakennukseen sisältyy tiloja tai toimintainvestointeja, joille ei haeta rahoitustukea, näiden tilojen kustannukset tulee eritellä kustannusarviossa.

Kustannusarviossa tulee eritellä 4 §:n 1 momentin mukaisten tuotantotoiminnalle välttämättömien kiinteiden ja muiden koneiden ja laitteiden kustannukset. Rakennusosan kustannukset saadaan laskemalla yhteen siinä olevien rakenteiden osien tarvike- ja työkustannukset.

Kustannusarviossa on eriteltävä 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut suunnittelukustannukset.

Kustannukset on esitettävä tuen hakuajan kustannustason mukaan.

Kustannukset ilmoitetaan arvonlisäverottomina, paitsi asuintilojen kustannukset ilmoitetaan arvonlisäverollisina.

6 §

Luonnonmukaisen tuotanto

Jos tilalla on voimassa sitoumus luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, voidaan eläinkohtaista yksikkökustannusta korottaa tämän asetuksen liitteen kohdan 1.2. eläintilojen ja toimintojen yksikkökustannuksista ilmenevällä tavalla.

846/2018

7 §

Korjausinvestoinnit

Korjausrakentamisessa korjaustaso määritetään vertaamalla korjauksen kustannuksia vastaavan uudisrakentamisen rakennusosittain laskettaviin kustannuksiin.

Korjausrakentamisen hyväksyttävä yksikkökustannus voi olla enintään 75 prosenttia vastaavan uudisrakentamisen yksikkökustannuksesta.

Korjausrakentamisen hyväksyttävien yksikkökustannusten enimmäismäärä voidaan korottaa enintään 100 prosenttiin, jos rakennukseen liittyvien erityisten rakennustapojen tai muiden kulttuurihistoriallisten tai rakennustaiteellisten arvojen vuoksi korjauksessa käytetään niiden vaatimia materiaaleja tai työtapoja.

8 §

Alueellisten tekijät

Liitteen hyväksyttävien yksikkökustannusten enimmäismääriä voidaan korottaa kymmenellä prosentilla Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntien alueella ja viidellä prosentilla muissa Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen kunnissa sekä Kuusamossa, Taivalkoskella, Pudasjärvellä ja Suomussalmella.

Lisäksi yksikkökustannusten enimmäismäärää voidaan korottaa kymmenellä prosentilla niissä saarissa, joihin ei ole kiinteää tieyhteyttä.

9 §

Liiketoimintasuunnitelma

Rakennusinvestoinnin hyväksyttävään kustannukseen voidaan lisätä enintään liitteen mukainen liiketoimintasuunnitelman yksikkökustannuksen suuruinen kustannus, jos liiketoimintasuunnitelma on esitettävä maatalouden rakennetuesta annetun valtioneuvoston asetuksen 17 §:n mukaan.

10 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 16 päivänä tammikuuta 2019.

Tällä asetuksella kumotaan rakentamisinvestointien hyväksyttävistä yksikkökustannuksista annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (77/2018).

Helsingissä 30 päivänä lokakuuta 2018

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Erityisasiantuntija Kjell Brännäs

RAKENTAMISINVESTOINTIEN YKSIKKÖKUSTANNUKSET

1.1. TILAN MITOITUSPERUSTE			
Toiminta	Mitoitusperuste		Täsmennykset
<i>Mitoitusperusteet ovat tukikelpoisen pinta-alan enimmäismääriä</i>			
LYPSYKARJARAKENNUS, PIHATTO			
Eläintilat			
Lypsykarjaosasto	lypsylehmä	12,5 m ² /eläin	Sisältää makuuparsi- ja karsinakalusteet, sairaus-, hoito- ja poikimakarsinat, ruokintapöydän ja käytävät ruokinta- ja lantakouruineen
Lypsyosasto, asemalypsy	lypsylehmä	2,0 m ² /eläin	Sisältää odotustilan
Lypsyosasto, automaattilypsy	lypsyrobotti	25,0 m ² /yksikkö	
Maituhuone	lypsylehmä	0,4 m ² /eläin	Enintään 45 m ²
Nuorkarjaosasto	hieho ja nuorkarja	9,0 m ² /eläin	≥ 6 kk ikäinen, sis. karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
	nuorkarja	4,0 m ² /eläin	< 6 kk ikäinen, sis. karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 300 m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 80 m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
LYPSYKARJARAKENNUS, PARSINAVETTA			
Eläintilat			
Lypsykarjaosasto	lypsylehmä	9,0 m ² /eläin	Sisältää parsi- ja karsinakalusteet, sairaus-, hoito- ja poikimakarsinat, ruokintapöydän ja käytävät ruokinta- ja lantakouruineen
Maituhuone	lypsylehmä	0,4 m ² /eläin	-
Nuorkarjaosasto	hieho ja nuorkarja	7,0 m ² /eläin	≥ 6 kk ikäinen, sis. karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
	nuorkarja	4,0 m ² /eläin	< 6 kk ikäinen, sis. karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 300 m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 50 m ² . Sisältää mm. sosiaalityilat, tekniikkatilat, työtilat, WC-tilat ja käytävät
LIHAKARJARAKENNUS			
Eläintilat			
Lihakarjaosasto	emolehmä	10 m ² /eläin	Täysikasvuinen eläin, sisältää karsinat, sairaus-, hoito- ja poikimakarsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Nuorkarjaosasto	lihanauta, nuorkarja	6,0 m ² /eläin	≥ 6 kk ikäinen, sisältää karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
	lihanauta, nuorkarja	4 m ² /eläin	< 6 kk ikäinen, sisältää karsinat, ruokintapöydän ja käytävät
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 300 m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 50 m ² . Sisältää mm. sosiaali- ja WC-tilat, tekniikkatilat, työtilat ja käytävät

EMAKKOSIKALA			
Eläintilat			
Porsitusosasto	pahnue	6m ² /pahnue	Porsituskarsina häkillä. Sisältää käytävät
	pahnue	9,0 m ² /pahnue	Porsituskarsina emakko vapaana. Emakon on voitava käännyä vaivatta ympäri karsinassa. Sisältää käytävät
Astutusosasto	emakko	3,7m ² /eläin	Sisältää emakkopaikat ja käytävät
	karju	6,6m ² /eläin	Sisältää karjupaikan ja käytävät
	astutuskarsina	11m ² /eläin	Sisältää karjupaikan ja käytävät
Joutilasosasto	emakko	4,5m ² /eläin	Sisältää ryhmä- ja hoitokarsinat, 650 mm levyiset maakuuhäkit, käytävät tai joutilaspihatto
Ensikko-osasto	ensikko	3,0 m ² /eläin	Sisältää ryhmäkarsinat ja käytävät
Kasvatusosasto	<40kg	0,6m ² /eläin	Sisältää sika- ja hoitokarsinat sekä käytävät
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 300 m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 80 m ² . Sisältää mm. sosiaali- ja WC-tilat, tekniikkatilat, työtilat ja käytävät
LIHASIKALA			
Eläintilat			
Lihaskalaosasto	<40kg	0,65 m ² /eläin	Sisältää sika- ja hoitokarsinat sekä käytävät
	≥40kg	1,3 m ² /eläin	Sisältää sika- ja hoitokarsinat sekä käytävät
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 300 m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 80 m ² . Sisältää mm. sosiaali- ja WC-tilat, tekniikkatilat, työtilat ja käytävät
HEVOSTALLI			
Eläintilat			
Karsinat ja pilttuut	hevokset	15,0m ² /eläin	Sisältää karsinat ja käytävät
	ponit	9,5m ² /eläin	Sisältää karsinat ja käytävät
Varsomiskarsina		16,5m ² /karsina	Sisältää karsinat ja käytävät
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	10 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 100m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	5 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaali- ja WC-tilat, tekniikkatilat, työtilat ja käytävät

LAMPOLA JA VUOHINAVETTA			
Eläintilat			
Lampola	lammas	3,5m ² /eläin	Sisältää karsinat, ruokintahäkit tai -pöydät sekä käytävät
Vuohinavetta	vuohi	3,6m ² /eläin	Sisältää karsinat, ruokintahäkit tai -pöydät sekä käytävät
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	7 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 100 m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	7 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaali- ja WC-tilat, tekniikkatilat, työtilat ja käytävät
SIIPIKARJAKASVATTAMO			
Eläintilat			
Siipikarjakasvattamo	broileri	0,056 m ² /eläin	
	kalkkuna	0,25 m ² /eläin	
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 100m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 30m ² . Sisältää mm. sosiaali- ja WC-tilat, tekniikkatilat, työtilat ja käytävät
TURKISTARHAT			
Eläintilat			
Minkkihalli	siitosnaaras, minkki	1,8 m ² / siitosminkkinaaras	-
Kettuhalli	siitosnaaras, kettu	7m ² /siitoskettunaaras	-
Rehun käsittelytila	huoneala, m ²	3 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 100 m ²
Yhteistoiminnot	huoneala, m ²	2 %	Osuus eläintilojen yhteenlasketusta huonealasta, enintään 50 m ² . Sisältää mm. sosiaali- ja WC-tilat, tekniikkatilat, työtilat ja käytävät

1.2 TILOJEN HINNAT				
		Yksikkökustannus / yksikkö		Lisätietoja
		Täsmennys		Liitteen kohdan 1.1 tilan mitoituserusteen ja tämän kohdan 1.2 yksikkökustannusten mukaan laskettu eläin- tai karsinakohtainen enimmäisyksikkökustannus
		Yksikköhinnat sisältävät – suunnittelukustannukset – tarvittavat talotekniset järjestelmät – karsinat, häkit, vesijuottojärjestelmät, lannanpoistojärjestelmät ja vastaavat kalusteet ja järjestelmät. Yksikköhinnat eivät sisällä toiminnan kojeita ja laitteita ellei toisin mainita. Yksikkökustannukset ovat enimmäisyksikkökustannuksia. <i>hum² = huoneala</i>		
Tila	Yksikkö	Euro (alv 0 %)		
ASUIN- JA TYÖTILAT (euro/hum²)				
Asuinrakennukset				
Asuinitilat	hum ²	1 600	Sisältää uusiutuvaa energiaa käyttävän lämmitysjärjestelmän. Tuettavien asuintilojen lämmöntehtotarpeen mukaan mitoitettujen lämmöntuotantotekniikan ja -tilojen yksikkökustannukset lasketaan taulukoiden 1.2 ja 1.3 mukaan. Yksikköhintaan lisätään arvonnalisävero	
Poronhoitoon ja kalastukseen liittyvät työpaikka-asunnot				
Työpaikka-asuinitilat	hum ²	600		
ELÄINTILAT (euro/hum²)				
Lypsykarjarakennus, pihatto				<i>Eläinakohtainen kustannus enintään:</i>
Lypsykarjaosasto sekä sairaus-, hoito- ja poikimiskarsina-alue	hum ²	460	Lämmin, viileä ja kylmä	5 750 lypsylehmä
Lypsykarjaosasto, luomutuotanto	%	+ 5	hum ² - yksikköhintaa korotetaan 5 %:lla	
Lypsyosasto, sis. odotustilan	hum ²	950		
Maituhuone	hum ²	950	Sisältää maitovesien puhdistuslaitteet	
Uudistuskarjaosasto ≥ 6 kk	hum ²	460	Lämmin, viileä ja kylmä	4140 hieho ja nuorkarja
Uudistuskarjaosasto < 6 kk	hum ²	460	Lämmin, viileä ja kylmä	1840 nuorkarja
Lypsykarjarakennus, parsinavetta				<i>Eläinakohtainen kustannus enintään:</i>
Lypsykarjaosasto	hum ²	460	Lämmin, viileä ja kylmä	4140 lypsylehmä
Maituhuone	hum ²	950	Sisältää maitovesien puhdistuslaitteet	380 lypsylehmä
Nuorkarjaosasto	hum ²	460	Lämmin, viileä ja kylmä	3220 hieho ja nuorkarja
Lihakarjapihatto				<i>Eläinakohtainen kustannus enintään:</i>
Lihakarjaosasto, emolehmä	hum ²	420	Lämmin, viileä ja kylmä	4200 emolehmä
Lihakarjaosasto, nuorkarja ≥ 6 kk	hum ²	420	Lämmin, viileä ja kylmä	2520 lihanauta, nuorkarja
Lihakarjaosasto, nuorkarja < 6 kk	hum ²	420	Lämmin, viileä ja kylmä	1680 lihanauta, nuorkarja

Emakkosikala				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Porsitusosasto, emakko häkissä	hum ²	570		3420	emakko pahnueineen, emakko häkissä
Porsitusosasto, emakko vapaana	hum ²	570		5130	emakko pahnueineen, emakko vapaana
Astutusosasto, joutilososasto, joutilaspihatto, ensikko-osasto	hum ²	570		2109 3762 6270 2565 1710	astutus/emakko astutus/karju astutuskarsina joutilososasto/joutilas ensikko-osasto/ensikko
Kasvatusosasto <40kg		510		306	sikapaikka
Emakkosikala ja porsitussikalat, luomutuotanto	%	+ 10	hum ² - yksikköhintaa korotetaan 10 %:lla		
Lihasukkala				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Lihasukkala <40kg	hum ²	510		332	sika
Lihasukkala ≥40kg	hum ²	510		663	lihasika
Lihasukkala, luomutuotanto	%	+ 10	hum ² - yksikköhintaa korotetaan 10 %:lla		
Hevostalli ja -pihatto				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Hevostalli ja -pihatto, hevoset	hum ²	400	Lämmin ja kylmä	6000	hevonen
Hevostalli ja -pihatto, ponit	hum ²	400	Lämmin ja kylmä	3800	poni
Hevostalli ja -pihatto, varsomiskarsina	hum ²	400	Lämmin ja kylmä	6600	varsomiskarsina
Lampola tai vuohela				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Lampola, lammas	hum ²	350	Lämmin ja kylmä	1225	lammas, uuhi
Vuohela, vuohi	hum ²	350	Lämmin ja kylmä	1260	vuohi, kuttu
Lampola tai vuohela, luomutuotanto	%	+ 5	hum ² - yksikköhintaa korotetaan 5 %:lla		
Siipikarjakesvattamo				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Siipikarjakesvattamo, broileri	hum ²	400		22	broileri
Siipikarjakesvattamo, kalkkuna	hum ²	400		100	kalkkuna
Turkistarhat				<i>Eläin- tai karsinakohtainen kustannus enintään:</i>	
Varjotalo, minkit	jm	440	Pituus kahta häkkiriviä kohti. Sis. häkit ja juomakupit		
Varjotalo, ketut	jm	360	Pituus kahta häkkiriviä kohti. Sis. häkit ja juomakupit		
Turkiseläinhalli, minkkihalli	hum ²	335	Sisältää häkkeitä	603	Siitosnaaras, minkki
Turkiseläinhalli, kettuhalli	hum ²	335	Sisältää häkkeitä	2345	Siitosnaaras, kettu
REHUN KÄSITTELYTILA	hum ²	350	Lämmin ja kylmä		
YHTEISTOIMINNOT	hum ²	1050			

MUUT TILAT, RAKENNELMAT, RAKENTEET (euro/yks)			
Aidat			
Poroesteaita	jm	15	
Tarhat			
Jaloittelutarha	m ²	30	Tiivispohjainen tarha-alue. Sisältää lannan ja virtsan keräilyjärjestelmän sekä aidat
Tuotantopiha, kantava murske-sora tai vastaava		13	Rakennuskohteen rakennusalan mukainen mutta enintään 2500 m ²
Päällyste, asfaltti tai vastaava		12	Rakennuskohteen rakennusalan mukainen mutta enintään 2500 m ²
Kasvihuoneet			
			Kasvihuoneessa on oltava: 1) betonisokkeli- tai betonipilariperustus taikka muu vastaava kiinteä perustus; 2) lämmitys- sekä tuuletus- tai jäähdytysjärjestelmä; 3) katteena kasvihuonekäyttöön tarkoitettu lasi, kerroslevy tai kaksinkertainen muovi tai lämpöeristetty ei valoa läpäisevä katto ja erikoisvalaistus.
Kasvihuone, lasikate tai kova kerrosmuovilevykate	hum ²	195	Hinta sisältää ilmastoautomaatiikan, lämpöputkistot, kastelulaitteet
Kasvihuone, tuplamuovikalvokate	hum ²	130	Hinta sisältää ilmastoautomaatiikan, lämpöputkistot, kastelulaitteet
Kasvihuone, täysin riippuvainen keinovalaistuksesta	hum ²	450	Hinta sisältää ilmastoautomaatiikan, lämpöputkistot, kastelulaitteet
Kasvihuone, yksikerros-muovikalvokate	hum ²	32	Kiinteä perustus, betonisokkeli- tai betonipilariperustus taikka muu vastaava kiinteä perustus ilman tekniikkaa, ei sisällä kasvatuspöytä
Kevytrakenteinen varhaisviljelyn kasvutunneli	hum ²	8	Maahan ankkuroitu kesäkauden kestävä rakenne, yksikerros-muovikalvokate ei sisällä kasvatuspöytä
Viljankuivaamot			
Lämminilmakuivaamo, rakennus	hum ²	600	Sisältää perustukset, rungon, vesikaton ja uunihuoneen, ei kuivainlaitteita
Moduulisiilo lämminilmakuivaamien yhteydessä	m ³	120	m ³ =siilon varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman, ei kuivainlaitteita
Lantavarastot			
Allaslantala, maapatorakenne	m ³	15	Allastilavuuden mukaan, vesitiivis kalvorakenne. Sisältää suoja-aitaukset
Kuivalantala, avoin	m ³	23	Varastointitilavuuden mukaan
Kuivalantalan kiinteä vesikate ja seinät	m ²	150	Rakennuksen ala ulkomittojen mukaan
Lietelantala, avoin	m ³	24	Sisältää suoja-aitaukset
Lietelantalan kiinteä vesikate	m ²	80	Katteen pinta-ala vaakaprojektion mukaan
Allas- tai lietelantalan kelluvakate	m ²	20	
Varastorakennukset			
Kylmävarasto, lämpöeristetty	hum ²	615	Elintarvikevarasto, sisältää jäähdytyslaitteet
Pakastevarasto, lämpöeristetty	hum ²	1 450	Elintarvikevarasto, sisältää kylmälaitteet
Pakastehuone	hum ²	2 030	Sisältää kylmälaitteet <10m ²
Tuotekäsittelyvarasto	hum ²	450	Elintarvikevarasto, pakkaamo ja vast.
Varasto, lämpöeristetty	hum ²	350	
Varasto, eristämätön	hum ²	280	Karkea- ja olkirehu-, kuivike-, polttoaine- ja konevarastot, kylmäilma-kuivaamo

Siilot			
Laakasiilo, avoin	m ³	40	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää puristenestekeräysjärjestelmän
Laakasiilon seinät ja vesikatto	m ²	150	Rakennuksen ala ulkomittojen mukaan
Säilörehusiilo, tornisiilo	m ³	150	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja laitteet
Viljasiilo	m ³	110	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja laitteet
Kuivaava viljasiilo, viljasiilo kylmäilmakuivauslaittein	m ³	140	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja täyttö- ja kuivauslaitteet. Kuivaava siilo rinnastetaan tuotantovarastoon.
Tuoreviljasiilo, kaasutiivis tornisiilo	m ³	150	m ³ = varastointitilavuus. Sisältää siilorakennelman ja laitteet

Salaojitus ja säätösalojitus			
Salaoja ja putkitus, ympärysaineena salaojitusora, kivimursketta tai esipäälylyste	jm	3,60	Sisältää suunnittelun, putken, ympärysaineen, kaivu- ja täyttötöyt. Putki standardin SFS 5211 mukainen. Esipäälylysteen paksuus salaojaan asennettuna vähintään 3 mm standardin SFS-EN ISO 9863 mukaisesti. Salaojasoran tai kivimurskeen paksuus vähintään 8 cm putken yläreunan yläpuolella.
Salaoja ja putkitus, muu ympärysaine	jm	1,90	Sisältää suunnittelun, putken, ympärysaineen, kaivu- ja täyttötöyt. Putki standardin SFS 5211 mukainen.
Säätökaivo	ha	800	Sisältää säätökaivon ja asennustyöt

Liiketoimintasuunnitelma	suunnitelma	1 200	Laadittu maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 11 §:n ja sen nojalla annettujen Maaseutuviraston määräysten mukaan
---------------------------------	-------------	-------	---

1.3. LAITEHINNASTO			
	Yksikkö	Euro (alv 0%)	Täsmennykset
<i>Yksikkökustannukset ovat enimmäisyksikkökustannuksia</i>			
ELÄINTILAT			
Lypsykarjarakennus			
Pihatton lypsylaitteet	lypsylehmä	1 900	Sisältää lypsyjärjestelmän
Parsinavetan lypsylaitteet	lypsylehmä	1 100	Sisältää lypsyjärjestelmän
Maitosäiliö	m ³	4 000	
Pihatton muut laitteet	lypsylehmä	800	Sisältää ruokinta- ja kuivitusjärjestelmät, lantakäytävän puhdistuslaite, ruokintapöydän rehusiirtolaite, paloilmaisinjärjestelmä
Parsinavetan laitteet	lypsylehmä	800	Sisältää ruokintajärjestelmät, paloilmaisinjärjestelmä
Pihatton tai parsikasvattamon laitteet	nuori nauta	650	Sisältää ruokinta- ja kuivitusjärjestelmät, lantakäytävän puhdistuslaite, ruokintapöydän rehusiirtolaite, paloilmaisinjärjestelmä
Lihakarjarakennus			
Lihakarjarakennuksen laitteet	lihanauta	350	Sisältää ruokinta- ja kuivitusjärjestelmät, lantakäytävän puhdistuslaite, ruokintapöydän rehusiirtolaite, paloilmaisinjärjestelmä
Lihakarjan käsittelylaitteisto	erä	8 000	Sisältää käsittelyhäkin ja käytäväaitaukset
Sikalat			
Emakkosikala			
	emakko	230	Sisältää ruokinta- ja kuivitusjärjestelmät, viilennyslaitteet, paloilmaisinjärjestelmä
Emakkohäkillisen porsitusosaston muutos vapaaporsitusosastoksi	porsiva emakko	1 800	Eläinten hyvinvointia parantavana toimenpiteenä; sisältää ruokinta-, juotto- ja kuivitusjärjestelmät, viilennyslaitteet ja paloilmaisinjärjestelmä asennuksineen.
Väliskasvattamo	porsas <40kg	10	Sisältää ruokinta- ja kuivitusjärjestelmät, viilennyslaitteet, paloilmaisinjärjestelmä
Lihasisikala	lihasika	23	Sisältää ruokinta- ja kuivitusjärjestelmät, viilennyslaitteet, paloilmaisinjärjestelmä
Hevostalli			
	hevonen	70	Hevostallin ja -pihaton ruokinta ja kuivitusjärjestelmät, hoitolaitteet, paloilmaisinjärjestelmä
Lampola			
	lammas, uuhi	70	Sisältää ruokintajärjestelmät, paloilmaisinjärjestelmä
Vuohinavetta			
	vuohi, kuttu	70	Sisältää ruokintajärjestelmät, paloilmaisinjärjestelmä. Lypsyjärjestelmät erillislaskelmana
Siipikarjarakennus			
Häkkikanalan muutos lattiakanalaksi	kana	15	Eläinten hyvinvointia parantavana toimenpiteenä; sisältää ruokinta-, juotto- ja pesäjärjestelmät asennuksineen.
Lihasiipikarjikasvattamo	broileri, kalkkuna	1	Sisältää ruokinta- ja kuivitusjärjestelmät, paloilmaisinjärjestelmä
Turkistarha			
Minkkitarhan aitaus	jm	50	Aidan korkeus 2m verkko 25x25, yläreunassa peltisuoja, alareuna upotettu maahan 0,2m
Minkkitarhan juottojärjestelmä	häkkirivin pituus, jm	30	Ympärivuotinen juottojärjestelmä
Kettutarhan aitaus	jm	40	Aidan korkeus 2m verkko 50x50, alareuna upotettu maahan 0,2m
Kettutarhan juottojärjestelmä	häkkirivin pituus, jm	25	Ympärivuotinen juottojärjestelmä

MUUT TILAT, RAKENNELMAT, RAKENTEET			
Kasvihuone, laitteet			
Kasvihuoneen eristys- ja varjoverhot	m ²	17	Sisältää automatiikan
Taimikasvihuoneiden rullapöydät	m ²	47	
Yrtti-, salaatti- ja kukkaviljelyn kasvatuslinjasto	m ²	70	Kasvupinta-ala, m ² .
Kasvihuoneen ja kasvutunnelin kastelu- ja lannoitusjärjestelmä	m ²	8	
Kasvihuoneet, taimivalaistus			
Ylävalaistus, Natriumkorkeapainelamppuja (HPS)	m ²	50	Valaistu kasvupinta -ala, m ² .
Ylävalaistus, Puolijohde diodilamppuja (LED)	m ²	80	Valaistu kasvupinta -ala, m ² .
Välivalaistus, tomaatti- ja kurkkuviljely	m ²	40	Valaistu kasvupinta -ala, m ² . Natriumkorkeapainelamppuja (HPS) tai puolijohde diodilamppuja (LED) tai yhdistelmä näistä kasvirivien puolessavälissä.
Tasainen yrtti-, salaatti- ja kukkaviljelyn pöytäkasvatustilaston valaistus	m ²	110	Valaistu kasvupinta-ala, m ² . Natriumkorkeapainelamppuja (HPS) tai puolijohde diodilamppuja (LED) tai yhdistelmä näistä. Monikerroksinen yrtti-, salaatti- ja kukkaviljelyn kasvatustilaston LED-valaistus, tarjousten perusteella.
Kylmäilmakuivaamo	m ³	210	m ³ =kuivaustilavuus, sisältää kuivurikoneiston ja kanavat
Lämminilmakuivaamo, kiinteä- tai vaunukuivaamo	m ³	1 700	m ³ =kuivaustilavuus, sisältää siilokuivurikoneiston, esipuhdistimen, elevaattorin, ilmaputket, ei lämpölaitteistoa, rakenteita eikä uunihuonetta
Lietelannan sijoituslevityslaite	m	4 000	m= laitteen työleveys
Lämpökeskus/ Uusiutuvan kiinteän polttoaineen lämpötuotantolaitos			
< 100 kW laitos	kW	800	Alle 100 kW. Sisältää rakennuksen, siilon, piipun, kattilan, polttimen ja muun toiminnalle välttämättömän tekniikan
100 -250 kW laitos	kW	500	100kW ylittävältä osalta 250kW asti. Sisältää rakennuksen, siilon, piipun, kattilan, polttimen ja muun toiminnalle välttämättömän tekniikan
>250 kW laitos	kW	230	250 kW ylittävältä osalta. Sisältää rakennuksen, siilon, piipun, kattilan, polttimen ja muun toiminnalle välttämättömän tekniikan
Lämminvesivaraaja	m ³	300	Lämpöeristetty ja ulkovoerattu varaaja
Lämpöenergian tuotantolaitteisto kuivaamoon/ uusiutuva kiinteä polttoaine	kW	200	Sisältää toiminnalle välttämättömät rakenteet ja tekniikan.
Viljankuivaamon lämmöntalteenottolaitteisto			
Kuivurin poistoilmaan kytketty lämpöpumppu ja lämmönsiirrin	m ³	1 100	m ³ =kuivurin kuivaustilavuus
Kuivurin poistoilmaan kytketty lämmönsiirrin	m ³	550	m ³ =kuivurin kuivaustilavuus

Lämpöenergian tuotantojärjestelmä / maaperä, kallio, vesi, aurinko, ilma ja tuuli			
<100 kW järjestelmä	kW	1 200	Sisältää keruujärjestelmän, pumpun, varaajan, laitteistot ja teknisen tilan
≥100 kW järjestelmä	kW	800	100kW ylittävältä osalta, sisältää keruujärjestelmän, pumpun, varaajan, laitteistot ja teknisen tilan
Sähköenergian tuotantojärjestelmä/vesi, aurinko, ilma ja tuuli	[th=lämpö; el= sähkö]		
<100 kW järjestelmä	kW el	1 100	Sisältää kaikki laitteistot ja teknisen tilan
≥100 kW järjestelmä	kW el	800	100 kW ylittävältä osalta, sisältää kaikki laitteistot ja teknisen tilan
Sähkön ja lämmön tuotantolaitos / puuta hyödyntävä			
			Sisältää välttämättömät laitteistot ja rakennelmat sekä teknisen tilan, siilon ja syöttöjärjestelmän. Laitoksen kokonaishyötysuhde vähintään 70 %.
<100 kW laitos	kW th	1 200	Nimellislämpötehon mukaan
	kW el	4 000	Nimellissähkötehon mukaan
≥100 kW laitos	kW th	750	100 kW ylittävältä osalta, nimellislämpötehon mukaan
	kW el	3 500	100 kW ylittävältä osalta, nimellissähkötehon mukaan
Sähkön ja lämmön tuotantolaitos/ lantaa, nurmea tai muuta biomassaa hyödyntävä			
			Sisältää välttämättömät laitteistot, rakennelmat sekä teknisen tilan. Laitoksen kokonaishyötysuhde vähintään 70 %.
<250 kW laitos	kW th	1 500	Nimellislämpötehon mukaan
	kW el	6 500	Nimellissähkötehon mukaan
≥250 kW laitos	kW th	800	250 kW ylittävältä osalta, nimellislämpötehon mukaan
	kW el	4 300	250 kW ylittävältä osalta, nimellissähkötehon mukaan
Lämmönjakokanava	jm	130	Sisältää kaivu- ja täyttötöyt